

رہبر شہیدم

مروری بر زندگی و اندیشہ

حضرت آیت اللہ العظمی امام خامنہ‌ای رضوان اللہ تعالیٰ علیہ

کتاب پشتیبان هشتم - شہادت در منظومہ فکری رہبر معظم انقلاب

در مورد شهید خدای متعال میفرماید: که اینها زنده‌اند «وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ». ^۱ «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَرَقُونَ»، ^۲ «فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ». ^۳ اینها آیات قرآن است؛ اینها صریح در یک معارفی است که از این معارف هیچ مسلمانی نمی‌تواند چشم ببوشد.

هر کسی به اسلام و به قرآن اعتقاد دارد، این معارف بایستی جلوی چشمش باشد. این آیه‌ی شریفه قرآن می‌گوید اینها زنده‌اند؛ حیات اینها یک حیات واقعی است، یک حیات معنوی است و نزد خدای متعال مرزوقند؛ یعنی دائم تفضلات الهی دارد

۱. سوره بقره، آیه ۱۵۴: و به آنها که در راه خدا کشته می‌شوند، مرده نگویید! بلکه آنان زنده‌اند، ولی شما نمی‌فهمید!

۲. سوره آل عمران، آیه ۱۶۹: (ای پیامبر!) هرگز گمان مبر کسانی که در راه خدا کشته شدند، مردگانند! بلکه آنان زنده‌اند، و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

۳. سوره آل عمران، آیه ۱۷۰: «فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»؛ آنها بخاطر نعمتهای فراوانی که خداوند از فضل خود به ایشان بخشیده است، خوشحالند؛ و بخاطر کسانی که هنوز به آنها ملحق نشده‌اند [مجاهدان و شهیدان آینده]، خوشوقتند؛ (زیرا مقامات برجسته آنها را در آن جهان می‌بینند؛ و می‌دانند) که نه ترسی بر آنهاست، و نه غمی خواهند داشت.

به اینها میرسد؛ «فَرِحِينَ بِمَاءِ اتِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ»^۴... در مورد شهدا میدانیم که اینها خرسندند، خوشحالند، مسرورند.^۵

قضیه این جوری است؛ این کلام خدا است، مژده‌ی خدا است که میگوید اینها زنده‌اند، پیش خدایند، مورد لطف الهی‌اند، مورد رزق الهی‌اند، خرسندند، خوشحالند؛ به من و شما هم پیغام میدهند و میگویند که بدانید اگر از این راه بیاوید، در این سرمنزله غم هست، نه نگرانی؛ نه ترس هست، و نه حزن؛ «الْأَخَوْفُ عَلَيْهِمْ»؛ راه این است. راه را درست رفتند، صحیح رفتند، درست حرکت کردند.^۶

انبیاء کارشان مسئله‌گویی فقط نبود. اگر انبیاء فقط به این اکتفا می‌کردند که حلال و حرامی را برای مردم بیان کنند، این که مشکلی وجود نداشت؛ کسی با این‌ها در نمی‌افتاد. در این آیات شریفه‌ای که این قاری محترم با صوت خوش و با تجوید خوب در اینجا تلاوت کردند: «الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ»^۷، این چه تبلیغی است که خشیت از مردم در او مندرج است که انسان باید از مردم نترسد در حال این تبلیغ. اگر فقط بیان چند حکم شرعی بود که ترس موردی نداشت که خدای متعال تمجید کند که از مردم

۴. همان

۵. بیانات در دیدار اعضای ستادهای «کنگره شهدای امور تربیتی»، «کنگره شهدای دانشجوی»، و «کنگره شهدای هنرمند» ۱۳۹۳/۱۱/۲۷

۶. بیانات در دیدار خانواده‌های شهدای هفتم تیر و جمعی از خانواده‌های شهدای مدافع حرم ۱۳۹۵/۴/۵

۷. احزاب: ۳۹

نمی‌ترسند؛ از غیر خدا نمی‌ترسند. این تجربه‌های دشواری که انبیاء الهی در طول عمر مبارک خودشان متحمل شدند، برای کی بود؟ چه کار می‌کردند؟ «وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيثُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا».^۸ چی بود این رسالتی که باید برایش جنگید؟ باید جنود الله را برای او بسیج کرد، پیش برد؛ فقط گفتن چند جمله‌ی حلال و حرام و گفتن چند مسئله است؟!

انبیاء برای اقامه‌ی حق، برای اقامه‌ی عدل، برای مبارزه‌ی با ظلم، برای مبارزه‌ی با فساد قیام کردند، برای شکستن طاغوتها قیام کردند. طاغوت آن بتی نیست که به فلان دیوار یا در آن زمان به کعبه آویزان می‌کردند؛ او که چیزی نیست که طغیان بخواهد بکند. طاغوت آن انسان طغیان‌گری است که به پشته‌ی آن بت، بت وجود خود را بر مردم تحمیل می‌کند. طاغوت، فرعون است؛ «إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ».^۹ این، طاغوت است. با این‌ها جنگیدند، با این‌ها مبارزه کردند، جان خودشان را کف دست گذاشتند، در مقابل ظلم ساکت نشستند، در مقابل زورگوئی ساکت نشستند، در مقابل اضلال مردم سکوت نکردند. انبیاء، اینند.^{۱۰}

۸. آل عمران: ۱۴۶

۹. قصص: ۴

۱۰. بیانات در دیدار روحانیون و طلاب تشیع و تسنن کردستان ۱۳۸۸/۰۲/۲۳

در گذشته، متأسفانه در کشور ما و بسیاری از کشورهای اسلامی دیگر، رسم سرمایه‌گذاری برای دین و تحمل مشکلات برای خدا، منسوخ و یا بسیار کم شده بود؛ چه رسد به کشته شدن در راه خدا. یکی از بزرگترین خدمات انقلاب و امام به ملت و اسلام، احیای انگیزه‌ی فداکاری در راه خدا- چه در ایران و چه در سایر کشورهای اسلامی- بود. امروز، نفوس طبعی بسیاری، حاضر به تلاش و تحمل زحمت و قبول دردسر و بذل جان برای خدا هستند و مظهر بزرگ آن، همین شهدای عزیز ما هستند که شما بازماندگان و یادگارهای عزیز آن‌ها هستید.^{۱۱}

امام خمینی (ره) سلسله‌جنبان کاروان شهادت و محبوب دل همه‌ی شهیدان بود، آنکه یاد او به جوانان پاک و نورانی ما نشاط مجاهدت و درس طهارت و نزاهت میداد و فرشتگان را به مصاف اهریمن صفتان میکشاند، آنکه برای خدا میگفت و برای خدا عمل میکرد و برای خدا میزیست و انسانها را با گفتار و عمل، با خدا آشنا میکرد.^{۱۲}

اساساً جهاد واقعی و شهادت در راه خدا، جز با مقدمه‌ای از همین اخلاصها و توجه‌ها و جز با حرکت به سمت «انقطاع إلى الله» حاصل نمی‌شود.

در این مناجات شعبانیه‌ی عالیة المضامین می‌فرماید: «الهی هب لی کمال الانقطاع الیک».^{۱۳} این کمال انقطاع به سوی خدا و از همه چیز گسستن و همه‌ی قیود و دنباله‌ها را در جهت حرکت به سمت محبوب واقعی بریدن و به آن سمت

۱۰. بیانات در جمع اقدار مختلف مردم در روز میلاد پربرکت حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی

فرجه)، ۱۷/ ۱۰/ ۱۳۷۴

۱۲. پیام در تجلیل از شهدا و ایثارگران در هشتمین روز از دهه‌ی مبارکه‌ی فجر، ۱۳۶۸/۱۱/۱۹

۱۳. الاقبال، ج ۳، ص ۲۹۹

پرواز کردن، چگونه برای انسان حاصل می‌شود؟ شهادت که قله‌ی فداکاری یک انسان است، بدون حرکت به سمت انقطاع و بدون تلاش و مجاهدت برای ایجاد «انقطاع الی الله»، برای انسان به وجود نمی‌آید. هرگاه انسان تلاشی انجام داد و قدم اول را با همت و عزم و اراده برداشت، آن وقت خدای متعال راه را باز می‌کند و قدمها یکی پس از دیگری، به سمت نورانی شدن دل و پُر نور شدن وجود انسان برداشته می‌شود.^{۱۴}

عزیزان من! در وجود شما، زر ارزشمندی نهفته است که متأسفانه، در موارد بسیاری، این زر، با خاک، با مس و با اشیای کم قیمت، در هم آمیخته و مخلوط شده است. گنجی است در درون شما که در هم آمیخته با خار و خاشاک است. همه زحمت انبیای الهی برای این بود که من و شما بتوانیم آن زر، آن عنصر قیمتی را در وجود خودمان ناب و خالص کنیم و از بوته درآوریم. امتحانها و شدتها در دنیا برای این است. تکلیفهای سخت که خدای متعال به اشخاصی متوجه میکند، برای این است. مجاهدت در راه خدا، برای این است. شهید، که این قدر در راه خدا ارزش دارد، همه ارزشش برای این است که با آن مجاهدت بزرگ و نهادن جان در معرض فدا کردن، توانسته است خود را ناب و خالص کند؛ مثل خالص شدن طلا و بیرون آمدن از بوته.^{۱۵}

۱۴. سخنرانی در دیدار با جمع کثیری از پاسداران، در سالروز میلاد امام حسین (ع) و روز پاسدار، ۱۰/

۱۳۶۸/۱۲

۱۵. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه، ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

عظمت این انقلاب، عظمت این ملت با این شهادتها ظاهر شده. این «و
يَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ إِلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»،^{۱۶}

بشارت است؛ بشارتی است که به ملت ایران دارند میدهند؛ بشارتی است که به
مسلمانها دارند میدهند.^{۱۷} ما گوشمان سنگین است، این پیامها را درست
نمی شنویم؛ اگر به ما بشنوانند این پیامها را، دیگر این گرایش به شرق و به غرب و
به دشمن و به کفر و الحاد و مانند اینها، از بین ما رخت بر خواهد بست.^{۱۸}

هرجا شهادتی اتفاق افتاد، پشت سر آن... هیجان و ابتهاج معنوی و روحیه‌ی
مضاعف در مردم بود و تأثیرات اجتماعی فراوان.^{۱۹}

سلام خدا بر این عزیزان و بر همه‌ی شهیدان این مرزوبوم، که حصار تحمیلی
ماده‌پرستی و خودخواهی را شکافتند و راهی به ملکوت انسانیت والا به روی
بشریت گشودند. سلام خدا بر این فداکاران که در روز غربت فضیلتها و ارزشهای
اسلامی، به یاری دین خدا و دفاع از انقلاب اسلامی قد علم کردند و غریبانه جان
دادند. سلام خدا و فرشتگان و بندگان صالحش بر این اجساد پاک و نورانی که از
خود گذشتند تا کشور و ملت خود را از آسیب متجاوزان محفوظ دارند. سلام ما بر
این پاره‌های دل ملت که دل از زندگی و راحت کنندند تا آرامش دل امت و امام

۱۶. سوره آل عمران، آیه ۱۷۰

۱۷. بیانات در دیدار خانواده‌های شهدای هفتم تیر و جمعی از خانواده‌های شهدای استان تهران
۱۳۹۴/۴/۶

۱۸. بیانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره بزرگداشت شهدای استان قزوین ۱۳۹۷/۸/۱۴

۱۹. بیانات در دیدار خانواده‌های شهدای هفتم تیر و جمعی از خانواده‌های شهدای استان تهران
۱۳۹۴/۴/۶

تضمین شود. مرگ را استقبال کردند تا اسلام زنده بماند. داوطلبانه به خاک افتادند تا ایران سربلند گردد. درود خدا و اولیایش و درود همه‌ی ملت ایران بر آنان باد.^{۲۰}

من به شما بگویم و به زبان بیاورم، هر وقت من فکر این را میکنم که این جنگ و این شهادت و این میدانهای شرف و خون تمام بشود و ما بمانیم و بعد یک وقتی مثلاً به تصادف بمیریم - که خیلی می‌میرند - به تب بمیریم، از تصور این فکر خدا شاهد است آنچه‌ان به قلبم فشار می‌آید... یک میدان مسابقه‌ی افتخار ابدی و الهی، یک میدان مسابقه بهشت، این از آدم گرفته بشود و آدم همین طور بمیرد؛ این خیلی سخت است. ای کاش - و این دعایی است که از قلب ما بر می‌آید - ای کاش که مرگ ما هم مثل مرگ بچه‌های شما باشد. و من گمان نمی‌کنم که کسی باشد که حقیقت این جور مردن را بداند و این آرزو را نکند.^{۲۱}

سلام خدا بر شهیدان، بر انسانهای آزاده و بزرگی که جان بر سرپیمان نهادند و در راه خدا از خود گذشتند و با این فداکاری، به برترین قله‌های انسانیت رسیدند و شیرین‌ترین پاداش الهی را چشیدند: «فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قره اعین».^{۲۲}

شهید شدن، از نظر ما که اهل دنیا هستیم و داریم زندگی میکنیم و بخصوص شما که پدرید، مادرید، همسرید و خب، محبتتان نسبت به او یک محبت فوق‌العاده است، تلخ است؛ چون از دست دادن است، فقدان است. در عرصه‌ی ظاهر زندگی،

۲۰. پیام به مناسبت تشییع پیکر پاک یک هزار تن از شهدای جنگ تحمیلی، ۱۳۷۱/۱۲/۲۱

۲۱. بیانات در دیدار خانواده‌های شهدا

۲۲. پیام به خانواده‌های معظم شهدا در هفتمین روز دهه‌ی فجر، ۱۳۶۹/۱۱/۱۸

این فقدان است؛ لذا تلخ است. پوسته‌ی شهادت این است؛ فقدان و از دست دادن و ندیدن او و دیدن جای خالی او. لیکن لبّ شهادت، خیلی برتر از اینهاست.

لبّ شهادت این است که یک انسانی، یک بشری، ناگهان از درجات عالی‌ه‌ی الهی سر در آورد؛ مقامش از فرشتگان بالاتر برود؛ در آن زندگی اصلی که همه‌ی ما بعد از چهل سال، پنجاه سال، شصت سال، هفتاد سال، خواه ناخواه وارد آن میشویم و زندگی ابدی است، جایگاهش عالی شود، رتبه‌ی عالی داشته باشد، مورد توجه باشد، فیض او در روز قیامت به دیگران برسد؛ «یسعی نورهم بین ایدیهرو بایمانهم».^{۲۳}

از جمله‌ی خصوصیات روز قیامت، ظلمانی بودن فضا است؛ چون خورشیدی وجود ندارد، وسیله‌ی نوری وجود ندارد؛ همه‌ی آحاد بشر در یک حالت ظلماتند. وقتی که این بندگان خوب - که از جمله‌ی بهترینهاشان، همین جوان شماس - حرکت میکنند، نور اینها در جلوییشان و در کنارشان تالّو پیدا میکند. دیگرانی هستند که در روز قیامت با حسرت به اینها نگاه میکنند و میگویند که از نورتان به ما بدهید - کسانی که شایسته‌ی آن نور نیستند - اینها در جواب میگویند: «ارجعوا ورائکم فالتمسوا نورا»^{۲۴} بروید پشت سرتان را نگاه کنید - یعنی آن زندگی دنیایتان را - اگر بناست نوری داشته باشید، از آنجا آن نور را کسب کنید؛

۲۳. حدید: ۱۲

۲۴. حدید: ۱۳

اینجا به کسی نور نمیدهند. این نوری است که آنجا دادند، اینجا بروز و ظهور پیدا کرده.^{۲۵}

امیدواریم ان شاء الله خداوند متعال ظهور آن حضرت را هرچه نزدیکتر کند، ما را جزو یاران آن بزرگوار، هم در غیبتش، هم در حضورش قرار بدهد و ان شاء الله ما را جزو مجاهدان در کنار آن بزرگوار و شهیدشدگان در رکاب آن بزرگوار قرار بدهد.^{۲۶}

۲۵. بیانات در دیدار خانواده شهید مصطفی احمدی روشن، ۱۳۹۰/۱۰/۲۹

۲۶. بیانات در دیدار اساتید و فارغ‌التحصیلان تخصصی مهدویت ۱۳۹۰/۴/۱۸